

OBSAH

PŘEDMLUVA K PRVNÍMU VYDÁNÍ	9
PŘEDMLUVA K DRUHÉMU VYDÁNÍ	11
PŘEDMLUVA KE TŘETÍMU VYDÁNÍ	12
PREFACE TO THE THIRD EDITION	13
1 ČESKÉ CHEMICKÉ NÁZVOSLOVÍ	15
1.1 České chemické názvosloví anorganických sloučenin	15
1.1.1 Názvosloví oxidů	15
1.1.1.1 Triviální názvy oxidů	16
1.1.1.2 Názvosloví peroxidů	16
1.1.1.3 Názvosloví hydroxidů	17
1.1.1.3.1 Triviální názvy hydroxidů	17
1.1.1.4 Názvosloví podvojných oxidů a hydroxidů	17
1.1.1.5 Názvosloví kyselin	18
1.1.1.5.1 Názvosloví bezkyslíkatých kyselin	18
1.1.1.5.2 Názvosloví kyslíkatých kyselin (oxokyselin)	18
1.1.1.5.2.1 Názvosloví jednoduchých kyslíkatých kyselin	18
1.1.1.5.2.2 Názvosloví polykyselin	19
1.1.1.5.3 Názvosloví thiokyselin	19
1.1.1.5.4 Jiné názvy kyselin	20
1.1.1.6 Názvosloví solí	20
1.1.1.6.1 Názvosloví solí bezkyslíkatých kyselin	20
1.1.1.6.1.1 Názvosloví jednoduchých solí	20
1.1.1.6.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí)	21
1.1.1.6.1.3 Triviální názvy solí bezkyslíkatých kyselin	22
1.1.1.6.2 Názvosloví solí kyslíkatých kyselin (oxokyselin)	22
1.1.1.6.2.1 Názvosloví solí jednoduchých kyslíkatých kyselin	22
1.1.1.6.2.1.1 Názvosloví jednoduchých solí	22
1.1.1.6.2.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí)	23
1.1.1.6.2.2 Názvosloví solí polykyselin	23
1.1.1.6.2.3 Triviální názvy solí kyslíkatých kyselin	24
1.1.1.6.3 Názvosloví solí thiokyselin	24
1.1.1.6.4 Názvosloví podvojných solí	25
1.1.1.6.4.1 Názvosloví podvojných solí se dvěma různými kationty	25
1.1.1.6.4.2 Názvosloví podvojných solí se dvěma různými anionty	25
1.1.1.6.5 Názvosloví zásaditých solí	26
1.1.1.7 Názvosloví hydrátů	26
1.1.1.8 Názvosloví koordinačních (komplexních) sloučenin	27
1.1.1.8.1 Názvosloví koordinačních sloučenin s komplexním kationtem	28
1.1.1.8.2 Názvosloví koordinačních sloučenin s komplexním aniontem	28

1.1.8.3 Názvosloví koordinačních sloučenin s komplexním kationtem i aniontem	29
1.1.8.4 Názvosloví neutrálních komplexů	29
1.2 České chemické názvosloví organických sloučenin	29
1.2.1 Názvy triviální a semisystematické (semitriviální)	32
1.2.2 Názvy systematické	32
1.2.2.1 Názvosloví substituční	33
1.2.2.2 Názvosloví funkční skupinové (dvousložkové)	39
1.2.3 Názvosloví nejběžnějších organických sloučenin	46
1.2.3.1 Názvosloví acyklických uhlovodíků	46
1.2.3.1.1 Názvosloví nasycených acyklických uhlovodíků	46
1.2.3.1.2 Názvosloví nenasycených acyklických uhlovodíků	47
1.2.3.2 Názvosloví cyklických uhlovodíků	48
1.2.3.2.1 Názvosloví alicyklických uhlovodíků	48
1.2.3.2.2 Názvosloví aromatických uhlovodíků	49
1.2.3.3 Názvosloví derivátů uhlovodíků	51
1.2.3.3.1 Názvosloví halogenderivátů	51
1.2.3.3.2 Názvosloví sulfonových kyselin	52
1.2.3.3.3 Názvosloví nitrosloučenin	53
1.2.3.3.4 Názvosloví aminů a diaminů	54
1.2.3.3.5 Názvosloví alkoholů, fenolů a jejich derivátů	58
1.2.3.3.6 Názvosloví etherů	62
1.2.3.3.7 Názvosloví thiolů a sulfidů	63
1.2.3.4 Názvosloví karbonylových sloučenin	65
1.2.3.4.1 Názvosloví aldehydů	65
1.2.3.4.2 Názvosloví ketonů a chinonů	67
1.2.3.5 Názvosloví karboxylových kyselin	68
1.2.3.6 Názvosloví derivátů karboxylových kyselin	72
1.2.3.6.1 Názvosloví substitučních derivátů karboxylových kyselin	72
1.2.3.6.1.1 Názvosloví halogenkyselin	72
1.2.3.6.1.2 Názvosloví hydroxykyselin	72
1.2.3.6.1.3 Názvosloví oxokyselin	73
1.2.3.6.1.4 Názvosloví aminokyselin	74
1.2.3.6.2 Názvosloví funkčních derivátů karboxylových kyselin	75
1.2.3.6.2.1 Názvosloví solí	75
1.2.3.6.2.2 Názvosloví esterů	77
1.2.3.6.2.3 Názvosloví acylhalogenidů	79
1.2.3.6.2.4 Názvosloví anhydridů	80
1.2.3.6.2.5 Názvosloví amidů	81
1.2.3.6.2.6 Názvosloví nitrilů	82
1.2.3.7 Názvosloví heterocyklických sloučenin	83
1.2.3.8 Názvosloví organických bází (aminů) a jejich solí	87
1.2.3.9 Názvosloví sacharidů	90
1.2.3.9.1 Názvosloví monosacharidů	90
1.2.3.9.1.1 Názvosloví aldose	90
1.2.3.9.1.2 Názvosloví ketose	93
1.2.3.9.1.3 Názvosloví deoxysacharidů	95
1.2.3.9.2 Názvosloví oligosacharidů	95
1.2.3.9.3 Názvosloví polysacharidů	98
1.2.3.9.3.1 Názvosloví homopolysacharidů	98
1.2.3.9.3.2 Názvosloví heteropolysacharidů	100
1.2.3.10 Názvosloví steroidů	100
2 TRADIČNÍ LATINSKÉ NÁZVOSLOVÍ	107
2.1 Tradiční latinské názvosloví anorganických sloučenin	107
2.1.1 Názvosloví oxidů	107
2.1.2 Názvosloví peroxidů	110
2.1.3 Názvosloví hydroxidů	110

2.1.4 Názvosloví podvojných oxidů a hydroxidů - - - - -	111
2.1.5 Názvosloví kyselin - - - - -	111
2.1.5.1 Názvosloví bezkyslíkatých kyselin - - - - -	111
2.1.5.2 Názvosloví kyslíkatých kyselin (oxokyselin) - - - - -	112
2.1.5.2.1 Názvosloví jednoduchých kyselin - - - - -	112
2.1.5.2.2 Názvosloví polykyselin - - - - -	113
2.1.5.3 Názvosloví thiokyselin - - - - -	113
2.1.6 Názvosloví solí - - - - -	113
2.1.6.1 Názvosloví solí bezkyslíkatých kyselin - - - - -	113
2.1.6.1.1 Názvosloví jednoduchých solí - - - - -	113
2.1.6.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí) - - - - -	114
2.1.6.2 Názvosloví solí kyslíkatých kyselin (oxokyselin) - - - - -	115
2.1.6.2.1 Názvosloví solí jednoduchých kyslíkatých kyselin - - - - -	115
2.1.6.2.1.1 Názvosloví jednoduchých solí - - - - -	115
2.1.6.2.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí) - - - - -	116
2.1.6.2.2 Názvosloví solí polykyselin - - - - -	117
2.1.6.3 Názvosloví solí thiokyselin - - - - -	117
2.1.6.4 Názvosloví podvojných solí - - - - -	118
2.1.6.5 Názvosloví zásaditých solí - - - - -	118
2.1.6.6 Názvosloví hydrátů solí - - - - -	119
2.1.7 Názvosloví koordinačních (komplexních) sloučenin - - - - -	119
2.2 Tradiční latinské názvosloví organických sloučenin - - - - -	120
2.2.1 Názvosloví jednoslovných základních látek - - - - -	120
2.2.2 Názvosloví kyselin - - - - -	120
2.2.2.1 Názvosloví kyselin s jednoslovným názvem - - - - -	120
2.2.2.2 Názvosloví kyselin s dvouslovným názvem - - - - -	121
2.2.3 Názvosloví solí - - - - -	121
2.2.3.1 Názvosloví solí kyselin s jednoslovným názvem - - - - -	121
2.2.3.2 Názvosloví solí kyselin s dvouslovným názvem - - - - -	122
2.2.3.3 Názvosloví solí organických bází (aminů) - - - - -	122
2.2.4 Názvosloví hydrátů - - - - -	123
2.2.5 Názvosloví esterů - - - - -	124
2.2.5.1 Názvosloví esterů běžných kyselin a jednoduchých hydroxyderivátů - - - - -	124
2.2.5.2 Názvosloví esterů kyselin a hydroxyderivátů složitějších struktur - - - - -	124
3 MEZINÁRODNÍ LATINSKÉ LÉKOPISNÉ NÁZVOSLOVÍ - - - - -	126
3.1 Mezinárodní latinské lékopisné názvosloví anorganických sloučenin - - - - -	127
3.1.1 Názvosloví oxidů - - - - -	127
3.1.2 Názvosloví peroxidů - - - - -	127
3.1.3 Názvosloví hydroxidů - - - - -	128
3.1.4 Názvosloví podvojných oxidů - - - - -	128
3.1.5 Názvosloví kyselin - - - - -	129
3.1.6 Názvosloví solí - - - - -	129
3.1.6.1 Názvosloví solí bezkyslíkatých kyselin - - - - -	129
3.1.6.1.1 Názvosloví jednoduchých solí - - - - -	129
3.1.6.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí) - - - - -	131
3.1.6.2 Názvosloví solí kyslíkatých kyselin (oxokyselin) - - - - -	131
3.1.6.2.1 Názvosloví solí jednoduchých kyslíkatých kyselin - - - - -	131
3.1.6.2.1.1 Názvosloví jednoduchých solí - - - - -	131
3.1.6.2.1.2 Názvosloví hydrogensolí (kyselých solí) - - - - -	132
3.1.6.2.2 Názvosloví solí polykyselin - - - - -	133
3.1.6.3 Názvosloví solí thiokyselin - - - - -	133
3.1.6.4 Názvosloví podvojných solí - - - - -	133
3.1.6.5 Názvosloví zásaditých solí - - - - -	134
3.1.6.6 Názvosloví hydrátů solí - - - - -	134
3.1.7 Názvosloví koordinačních (komplexních) sloučenin - - - - -	135
3.1.8 Specifikace názvů některých sloučenin - - - - -	135

3.2 Mezinárodní latinské lékopišné názvosloví organických sloučenin-	136
3.2.1 Názvosloví jednoslovných základních látek	136
3.2.2 Názvosloví kyselin-	137
3.2.2.1 Názvosloví kyselin s jednoslovným názvem	137
3.2.2.2 Názvosloví kyselin s dvouslovným názvem	137
3.2.3 Názvosloví solí	137
3.2.3.1 Názvosloví solí kyselin s jednoslovným názvem	137
3.2.3.2 Názvosloví solí kyselin s dvouslovným názvem	138
3.2.3.3 Názvosloví solí organických bází (aminů)	138
3.2.4 Názvosloví hydrátů	140
3.2.5 Názvosloví esterů	141
3.2.5.1 Názvosloví esterů běžných kyselin a jednoduchých hydroxyderivátů	141
3.2.5.2 Názvosloví esterů kyselin a hydroxyderivátů složitějších struktur	141
4 NÁZVOSLOVÍ ANORGANICKÝCH A ORGANICKÝCH ISOTOPOVĚ MODIFIKOVANÝCH SLOUČENIN (RADIOFARMAK)	143
4.1 České chemické názvosloví isotopově modifikovaných sloučenin (radiofarmak) (podle IUPAC)	143
4.1.1 Isotopově substituované sloučeniny	143
4.1.2 Isotopově značené sloučeniny	144
4.2 Mezinárodní latinské lékopišné názvosloví isotopově modifikovaných sloučenin (radiofarmak)	144
5 PROCVIČOVÁNÍ ANORGANICKÉHO NÁZVOSLOVÍ	146
5.1 Příklady	146
5.2 Příklady k procvičování	148
5.3 Klíč k příkladům	151
6 POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA	154
7 TABULKY	156
7.1 Nejběžnější oxidační čísla některých prvků	156
7.2 Násobicí předpony (nejběžněji používané)	157
7.3 Příklady usnadňující porovnání přípon názvů solí organických kyselin, terciárních aminů a kvartérních amoniových bází v probíraných typech názvosloví	159
7.4 Příklady názvů některých sloučenin včetně jejich tvaru ve 2. pádu, používaném při psaní receptů	160
7.5 Příklady názvů prvků s většími odlišnostmi v latinském, anglickém, německém a francouzském názvosloví	161
7.6 Příklady názvů vybraných sloučenin v mezinárodním latinském lékopišném, anglickém, německém a francouzském názvosloví	162
7.7 Příklady některých běžnějších anorganických sloučenin se zřetelem k jejich oxidačním stupním	164
7.7.1 Oxidy	164
7.7.1.1 Oxidy vyskytující se v jednom oxidačním stupni	164
7.7.1.2 Oxidy vyskytující se ve dvou oxidačních stupních	164
7.7.1.3 Oxidy vyskytující se ve třech oxidačních stupních	165
7.7.1.4 Oxidy vyskytující se ve čtyřech oxidačních stupních	166
7.7.1.5 Oxidy vyskytující se v pěti oxidačních stupních	166
7.7.2 Hydroxidy	166
7.7.2.1 Hydroxidy vyskytující se v jednom oxidačním stupni	166
7.7.2.2 Hydroxidy vyskytující se ve dvou oxidačních stupních	167
7.7.3 Kyseliny	167
7.7.3.1 Bezkyslíkaté kyseliny	167
7.7.3.2 Kyslíkaté kyseliny (oxokyseliny)	168
7.7.3.2.1 Kyseliny s jedním oxidačním stupněm kyselinotvorného prvku	168
7.7.3.2.2 Kyseliny s více oxidačními stupni kyselinotvorného prvku	168
7.7.4 Soli	169
7.7.4.1 Soli bezkyslíkatých kyselin	169
7.7.4.2 Soli kyslíkatých kyselin (oxokyselin)	169

7.7.4.2.1 Soli s jedním oxidačním stupněm kyselinotvorného prvku	169
7.7.4.2.2 Soli s více oxidačními stupni kyselinotvorného prvku	170
7.8 Příklady názvů vybraných sloučenin, včetně jejich tvarů ve 2. pádu, používaných v lékařských předpisech léků a léčivých přípravků	171
7.9 Triviální názvy některých sloučenin	172
8 INTERNATIONAL LATIN PHARMACOPOEIAL NOMENCLATURE	174
Nomenclature of inorganic compounds	174
8.1 Czech, Latin and English names of selected elements	174
8.2 Naming oxides	175
Examples of some of the more common inorganic compounds with respect to their oxidation states	176
8.2.1 Oxides existing in one oxidation state	176
8.2.2 Oxides existing in two oxidation states	176
8.2.3 Oxides existing in three oxidation states	178
8.2.4 Oxides existing in four oxidation states	178
8.2.5 Oxides existing in five oxidation states	178
8.3 Naming peroxides	179
8.4 Naming hydroxides	179
8.4.1 Hydroxides existing in one oxidation state	180
8.4.2 Hydroxides existing in two oxidation states	180
8.5 Naming acids	180
8.5.1 Naming oxygen free acids	180
8.5.2 Naming oxygen acids	181
8.5.2.1 Oxygen acids with one oxidation state of the acid-forming element	182
8.5.2.2 Oxygen acids with more oxidation states of the acid-forming element	182
8.6 Naming of polyacids and thioacids	183
8.7 Naming salts	184
8.7.1 Naming simple salts of oxygen free acids	184
8.7.1.2 Salts with one oxidation state of the acid-forming element	184
8.7.1.3 Salts with one oxidation state of the acid-forming element and with one or two different oxidation states of the cation	184
8.7.2 Naming simple salts of oxygen acids	185
8.7.2.1 Salts with one or two oxidation state of the acid-forming element	185
8.7.2.2 Salts with more oxidation states of the acid-forming element	186
8.7.2.3 Naming of hydrogen salts	187
8.8 Examples of the names of selected compounds, including their genitive forms, used in medical prescriptions	187